

“Feminenlik içeren, sportif veya kaslı olmaktan uzak, gözlüklü fotolar koyan kişileri genelde ilgi çekici bulmamaktayım” (I, 27, Gay).

Eşleşilmek istenmeyen profillerin özellikleri, eşleşilmek istenen profillerin özelliklerinden olduğu gibi sadece fiziksel çekicilikten ibaret değildir, aynı zamanda profildeki ipuçlarıyla alınılanmaya çalışılan karakter özellikleri ve profilin vaat ettiği hayat tarzı da eşleşilmek istenmeyen profillerde önceliklidir:

“Kendini bulunmaz sanan profiller ve aşırı spor yapan kaslı fotoğraflarını paylaşan insanlar” (J, 27, Kadın).

“...avcılıkla alakalı bir fotosu varsa profilinde, çevre duyarlılığı olmayan, hayvan sevmeyen...” (G, 30, Queer kadın).

“Yüzünün yarısının görüldüğü fotoğrafları atan kişiler ya da eşleştirecek önce sen yaz diyenler bana itici gelen kişiler. Bazen çok seçici davranabiliyordum mesela a kişinin saçını beğenmedim, b kişinin parmakları kısa, c kişinin fotoğrafı kendisine ait değil ya da d kişinin Spotify’den “Anthem” olarak seçtiği şarkı çok kötü ve daha fazlası...” (D, 20, Biseksüel).

Tinder, ne sadece romantik ilişki vaat etmektedir ne de sadece bir takılma platformudur. İkisi arasında çok geniş bir aralıkta işlev görmektedir. Hakkında, genellikle tek gecelik ilişkilerin olduğuna, cinsellik amaçlı ilişkilerin kurulduğuna, açık cinselliklerin yaşandığına dair bir algı vardır (Lapowsky, 2015) ancak bazı çalışmalar aksini de kanıtlamaktadır (Gatter ve Hodkinson, 2016, LeFebvre, 2018). Kullanıcıların, herhangi bir çevrimiçi buluşma sitesini ya da uygulamasını kullanmasıyla Tinder’ı kullanması arasında motivasyonlar açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır ve ikisi de benzer amaçlarla kullanılabilirler (Gatter ve Hodkinson, 2016: 8). Bu anlamda sadece cinsellik amaçlı ilişki kurmak için kullanıldığı algısı yanlış bir algıdır. Bu çalışmada da benzer bir sonuç bulgulanmıştır. Katılımcıların bazıları eşleşmek istemedikleri profillerin cinsellik odaklı profiller olduğunu belirtmişlerdir. Açık olarak çıplaklık ve cinsellik içeren profiller ve karşı taraftan açık cinsellik talep eden profiller bazı kullanıcılara itici gelebilmektedir.

“... Kaba, argo ve sadece cinsel içerik barındıran profiller” (A, 26, Kadın).

“Tamamen çıplak fotoğrafı olan profiller, cinsel içerikli tanıtım yazıları olanlar, parası ile var olanlar, arabesk tarzı yazı yazarlar, herhangi bir ırk, cinsiyet, din, renk

vs. karşı önyargılı resim veya yazısı olanlar, sigara, araba anahtarı ve tesbih ile fotoğrafı olanlar” (F, 30, Gay).

“Para karşılığı cinsel ilişki yaşamak isteyenler, swinger ya da grup seks için partner arayanlar. Nick name olarak cinsel isimler kullananlar” (E, 25, Kadın).

Bu bağlamda özelde Tinder’ı ve genelde diğer konum bazlı gerçek zamanlı eşleşme/buluşma uygulamalarını ne sadece romantik ilişki aramaya ne de sadece takılmaya ya da cinsellik amaçlı ilişki aramaya indirgemek mümkün değildir. Kullanıcı bunu, kendisinin nasıl bir ihtiyacı varsa ona göre kullanmaktadır.

Eşleştikten Sonra?

Katılımcıların biri hariç hepsi Tinder kullandıkları süre boyunca eşleştikleri kişilerden en az biriyle fiziksel olarak buluşmuştur. Belirtilen en yüksek buluşma sayısı 30’dur, en düşük ise 2’dir. Buluşma deneyimleri sorulduğunda genellikle deneyimlerin pozitif olduğu belirtilmiştir. Ancak katılımcıların ikisi olumsuz buluşma deneyimleri yaşamıştır:

“Zorla cinsel ilişkiye zorlandığım bir buluşmam oldu. İlgimi çekmediği halde söyleyemediğim insanlar oldu [...] Kişisel temizliğe önem vermeyen partnerlerden de oldukça rahatsız olmuştum” (I, 27, Gay).

“Bir görüşmemde ilişki yaşamaya başlamıştım ve o erkek arkadaşımın 4 ay sonra hırsız çıkması ile ilişkimiz bitti” (E, 25, Kadın).

Sekiz katılımcı Tinder’da tanıştıkları kişilerden en az biriyle cinsel ilişki yaşadıklarını belirtmiştir. Katılımcılardan biri henüz kimseyle buluşmamıştır, bir kişi de sadece “vedalaşırken küçük bir öpüşme” eylemi yaşadığını belirtmiştir. Geri kalan katılımcılar aktif bir şekilde cinsellik yaşamıştır, sadece düzenli cinsel ilişki için buluştukları partnerleri de olmuştur. Yaşanan bu cinsel deneyimlerin en önemli özelliği kullanıcının bu deneyimi, özellikle ilk buluşma deneyimini, kendi evinde yaşamak istemesidir. Yaşadıkları toplumsal çevrenin görece güvensiz bir ortam olması bu konuda belirleyicidir ve kullanıcılar kendi güvenliklerini çeşitli taktiklerle sağlamak istemektedirler:

“Bu tarz online buluşmalarda kendi güven alanımda olmayı severim, kendi evime çağırıyorum insanları veya görüşmeye kendi arabamla gidiyorum” (A, 26, Kadın).
“Cinsel deneyimimden önce bu deneyimi yaşamak istediğim kişi ile evden önce dışarıda, sosyal bir ortamda tanımak istediğimden dolayı, bir kahve içmek için bir kafeye ya da sinemaya gittim. Daha sonra benim evimde buluştuk. Yalnız yaşadığım, başkasının evine gitmek istemediğim ve hijyen anlayışından dolayı benim evde görüştük. [...] Görüştüğüm kişiden her türlü emin olduktan sonra onun evine de gittim” (F, 30, Gay).

Kullanıcıların bu tanıştıkları kişileri özel alanlarına davet etmesi ve bu sayede birçok özel bilgisini paylaşmış olması aslında bir güvenlik sorunu yaratıyor gibi görünmektedir. Ancak katılımcılar aksi bir durumu kendileri için daha kaygı oluşturuca görmektedirler. Çünkü en temelde güven duygusu hissetmek istemektedirler. Ancak bu durum özellikle kullanıcının tek başına kullandığı bir evi yoksa, evini bir başkasıyla paylaşıyorsa değişmektedir. Bu kullanıcılar kendi özel alanları dışında deneyim yaşamaktadırlar. Ayrıca özel bir alan yerine kamuya açık alanları tercih eden bir kullanıcı da bulunmaktadır.

“Ben evimi paylaştığım için genelde karşı tarafın evine gittim, ya da benim evimde o gün ev arkadaşlarım yoksa bana çağırdım. Cinsel deneyim yaşayıp daha sonra görüştüğüm kişiler oldu fakat tam tersi daha fazla. Tek seferlik ilişki yaşayıp sonrasında görüşmediğim daha fazla” (G, 30, Queer kadın).

“Genelde kamuya açık bir alanda öpüşme veya oral seks veya bulduğum kişinin mekânında daha ötesini deneyimledim. Birkaç kişiyle birden fazla görüştüğüm oldu” (I, 27, Gay).

Kullanıcılar eşleştikten sonra eğer kişilerarası iletişimi kurabiliyorlarsa yüz yüze görüşmeyi tercih etmektedirler. İlk buluşma deneyimleri sorulduğunda katılımcıların 2’si kendilerini rahat hissettiklerini, katılımcıların 7’si ise tedirgin, garip, ürkek, heyecanlı, çekingen gibi daha olumsuz bir duygu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar kişilerle eşleştikten ve ilk sohbeti Tinder’da gerçekleştirdikten sonra sohbetin devamını Tinder’da sürdürmeyi tercih etmemektedirler. Bunda Tinder’ın arayüzünün çok kullanışlı olmamasının, karşıdaki kişinin başka sosyal medya

platformlarındaki yüzlerini merak etmelerinin, “gerçek beni” görmelerini istemelerinin etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Kullanıcılar Tinder’da karşı tarafla iletişime geçtikten sonra eğer hala iletişim kurmak istiyorlarsa Instagram ya da Whatsapp uygulamaları üzerinden iletişime devam ettiklerini belirtmişlerdir. Sadece H isimli kullanıcı, aktif olarak henüz çok yeni bir Tinder kullanıcısı olduğunu ve sadece Tinder üzerinden konuştuğunu belirtmiştir. Bunda iletişimin başka bir mecraya geçecek kadar ilerlememesinin etkisi vardır. Bu bağlamda Tinder aslında sadece kullanıcıyı keşfetme ve onunla iletişime geçebilme uygulamasıdır. Daha sonraki aşamalar için, sohbet için ya da karşılıklı birbirini tanımak için vs. kullanılmamaktadır.

Araştırmanın yapıldığı dönemde kullanıcıların dördü aktif olarak Tinder kullanımına ara vermiştir. Katılımcı bilgilerinin verildiği bölümde de belirtildiği gibi üç kullanıcının uygulamayı kullanmaya ara vermelerinin nedeni romantik ilişki kurmuş olmalarıdır. Uzun süreli romantik ilişkilerde hesabı kapatmanın temel nedeni Tinder kullanımının ilişkilerde bir aldatma eylemi ya da sadakatsizlik olarak görülmesidir. Çevrimdışı aldatmaya bir adım atılmamış olsa da Tinder’ın bunu bir fırsat olarak kişilere sunduğu bilinmektedir (Weiser vd., 2018). Bu yüzden, genellikle uzun süreli romantik ilişki kurulduğunda Tinder kullanımı sonlandırılmaktadır. Bu sonlandırma ya Tinder hesabını kalıcı olarak silme ile ya da sadece uygulamayı mobil cihazdan silme, yani kullanıma ara verme şeklinde olmaktadır. Uygulamayı kalıcı olarak silme durumunda kişi hesabının bütün verilerini siler ve mesajlaşmalarına ya da eşleşmelerine bir daha erişemez. Ancak uygulamayı kullanmaya sadece ara vermesi durumunda kullanıcı, uzun süreli romantik ilişkisinin sonlandığında tekrar uygulamayı kullanmaya devam edebilir, mesajlarına ya da eşleşmelerine erişebilir. Bu anlamda uygulamayı kullanırken, ilişkinin başlaması ya da Tinder kullanılmayacağı durumda hesabı silmek yerine kullanıma ara vermek ya da uygulamayı kaldırmak tercih edilmektedir:

“Şu anda da kullanmaktayım. Sadece birisiyle sevgili olunca, sevgili bulma inancım kaybolunca veya ders çalışarak geçirmem gereken dönemlerde ara verdim” (I, 27, Gay).

“Yeni bir flörtüm olduğu için uygulamayı kaldırdım” (A, 26, Kadın).

Uygulamanın kullanım aşamalarında toplumsal cinsiyete dair belirgin bir farklılık görülmektedir. Örneğin kültürel pratiklerin Tinder gibi konum temelli bir uygulama kullanılırken bile hareket kısıtlılığı yaratması bütün cinsel yönelimler için geçerlidir. Kaydırma

sürecinde fiziksel görünümüne, yaşa, mesleki ipuçlarına ve hayat tarzına edilen dikkatte toplumsal cinsiyet açısından bir farklılık bulunmamaktadır. Aynı şekilde eşleşilmek istenmeyen profillerde de fiziksel çekicilik, hayat tarzı gibi ipuçlarına dikkatte ve açık çıplaklık ve cinsellik içeren profillerden uzak durma kaygısında toplumsal cinsiyete dair bir farklılık olmadığı görülmektedir. Eşleştikten sonra yaşanan cinsel deneyimde kendi evinde bulunmayı istemede ya da uzun süreli bir ilişki kurulduğunda uygulamayı kullanmaya ara vermekte de toplumsal cinsiyet açısından bir farklılaşma görülmemiştir.

Uygulamanın kullanım sürecinde toplumsal cinsiyete dair farklılık bir tek izlenim yönetimi sürecine dahil olmama, profilde gizlilik ve güvenlik kaygısı nedeniyle kendi fotoğrafını kullanmayı tercih etmeme ya da sahte bir hesap kullanma heteroseksüel kadın kullanıcılar da görülmektedir. Özellikle kadın kullanıcıların kamusal mekândaki varlığını sınırlayan cinsiyetçi rejimin, onları sanal mekânda da sınırlandığı (Deniz, 2020) bu çalışmada da bulgulanmıştır. H ve E kullanıcılarının özellikle işyerlerindeki kişilerle eşleşmekten çekinmeleri hem kamusal hem sanal mekânda sınırlandırıldıklarını göstermektedir.

Kullanıcıların Tinder’la İlgili Düşünceleri

Katılımcıların Tinder’la ilgili görüşlerini keşfedebilmek için kendi çevrelerindeki Tinder anlatıları sorulmuş, aynı zamanda Tinder’la ilgili 5 olumlu 5 olumsuz gördükleri tarafları yazmaları istenmiştir. Katılımcılar, çevrelerindeki kişilerle Tinder’da yaşanan olaylar hakkında konuştuklarını, komik anıları, kişileri ya da “date”leri paylaştıklarını belirtmişlerdir. Bu anlamda gündelik yüz yüze ilişkilerde de Tinder’ın varlığı söz konusudur. Katılımcıların çevrelerinden dinledikleri Tinder anlatıları genellikle uzun süreli romantik ilişkiler, bilhassa sonu evlilikle biten ilişkilerdir:

“En yakın arkadaşım flört bulamadığı için yaklaşık 4 sene önce zorla Tinder indirttim ve ilk görüştüğü adamla yakında evlenecek. Nişanlılar :)” (A, 26, Kadın).

“Tinder’den bir arkadaşım, Türkiye’de geçici süreliğine yaşayan Amerikalı biri ile evlendi. [...] Şu an da nur topu gibi bir çocukları var :) :)” (F, 30, Gay).

“Bir arkadaşım, oradan tanıştığı bir kişiyle iki sene sevgililik dönemi yaşadı, güzel bir ilişkisi vardı” (H, 29, Kadın).

“2 ayrı çiftin Tinder’den tanışıp evlendiğini duydum arkadaş çevremden” (G, 30, Queer kadın).

Katılımcıların kendi çevrelerinden duydukları Tinder’la ilgili tek kötü deneyim, katılımcılardan birinin arkadaşının Tinder’da sahte bir profil tarafından dolandırılmasıdır. Bunun haricinde Tinder’la ilgili çevrelerinde herhangi bir olumsuz anlatı duymadıklarını belirtmişlerdir. Bunun nedeni gerçekten çevrelerindeki kişilerin olumsuz bir deneyim yaşamamış olması olabilir ama daha ziyade olumsuz deneyimlerin beyan edilmesinin ya da bunların kişisel çevreyle paylaşılma sıklığının az olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Kullanıcılar için Tinder’ın hem olumlu hem olumsuz yönü bulunmaktadır. Olumlu yönleri genellikle kullanıcıların uygulamayı kullanma motivasyonlarıyla paralel gitmektedir. Yeni insanlarla tanışabilmek, rahat sohbet edebilmek, kolay ve hızlı flörtleşebilmek sayılan bu olumlu özelliklerdendir. Ayrıca kullanıcı motivasyonlarında bahsedildiği gibi aynı cinsel yönelimdeki kişilerin birbirlerini rahatça bulabilmeleri de uygulamanın olumlu tarafı olarak gösterilmektedir. Bir kullanıcı Tinder’la ilgili olarak; “Cinsel yönelimleri öğrenmek için ekstra bir çaba sarf etmeye gerek yok. Gerçek hayatın tam tersi” demiştir. Konum tabanlı olması da uygulamayı olumlu kılan özelliklerdendir. Kişiler için eşleştikleri kişilerin erişilebilir olması önemlidir. Ayrıca tarafların birbirlerine fotoğraf gönderememesi, istenmeyen fotoğrafları almama durumu da olumlu bir özellik olarak belirtilmiştir. Bu anlamda bir nevi dijital tacizin de önüne geçilmektedir. Bunlarla birlikte eşleşme şart olduğu için iki tarafın da rızaya dayalı olarak iletişime başlayabilmesi uygulamanın olumlu görülen özelliklerindendir.

Uygulamanın en olumsuz görülen özelliği ise aslında yine kullanım motivasyonu ile bağlantılıdır. Flörtlerin çabuk tüketilmesi, ilişkilerin hızlı bitmesi gibi durumların uygulamanın olumsuz özellikleri olduğu belirtilmiştir. Bu durumun temelinde yatan “hız” aslında Tinder’ın talep edilen bir mecra olmasına da yol açmaktadır. “Hız” Tinder’la ilgili düşüncelerde hem olumlu hem olumsuz tarafta yer almaktadır. Bazı kişilerin Tinder’ı sadece cinsel bir platform olarak görmesi de uygulamanın olumsuz olarak düşünülen bir yönüdür. Kullanıcı A bu durumu, Tinder’da olumsuzluk oluşturan kaynağı; “arkadaşlık uygulamasını fuhuş sitesi sanan dar kafalı azmış tipler” olarak betimler. Bununla birlikte gündelik yaşam içerisinde fazlaca vakit alması, kaydırırken fazla zaman harcamak da olumsuzluk olarak görülür. Ayrıca “ifşa olma ihtimali”, cinsel yönelimini bilmeyenlerin önüne çıkma ihtimali de kullanıcılara olumsuz gelmektedir. Bir katılımcının belirttiği gibi “Cinsel yöneliminizden haberdar olmasını istemediğiniz kişilerin (okul arkadaşı, öğretmenleriniz, komşu ya da arkadaşlarınızın sevgilileri) karşınıza çıkma ihtimali” uygulamanın olumsuz taraflarındandır. Nitekim cinsel yönelimdeki mahremiyet Tinder kullanımında en ön

sıralarda gelen hassasiyettir. Sahte hesapların varlığı, güncelleme yetersizliği, kullanıcıların yüz resmi koymadan hesap açabilmeleri ve bazı kullanılabilir özelliklerin ücretli olması bir uygulama olarak olumsuz görülmesine neden olmaktadır.

Sonuç

Bu çalışma, konum temelli gerçek zamanlı tanışma/buluşma uygulaması olan Tinder'ın Türkiye'deki kullanım pratiklerini Kullanımlar ve Doyumlar yaklaşımı bağlamında incelemeyi amaçlamıştır. Konum temellilik sayesinde fiziksel mekânların dijital mekânlarla iç içe geçmesiyle romantik ilişkilerde de farklı davranış pratikleri oluşmuştur. Tanışma/buluşmalar hızlanmış, konum temellilik sayesinde hem dijital hem fiziksel olarak kullanıcılar birbirlerine yakınlaşmıştır. Kullanımlar ve Doyumlar yaklaşımı bağlamında bu konumsal temel, Tinder'ın da farklı motivasyonlar temelinde kullanılmasına neden olmaktadır. Uzun süreli romantik ilişki kurma, cinsellik amaçlı ilişki kurma, yeni insanlarla tanışma, flörtleşme, daha çok insanla tanışma, kendisine benzeyen insanlarla tanışma, seyahatlerinde kendisine yardımcı olacak kişilerle tanışma gibi kişilerarası iletişim kurma amacına yönelik olduğu gibi farklı amaçlarla da kullanılmaktadır. Duygusal boşluğu doldurma, uygulamayı merak etme, diğer kullanıcıları gözetleme ya da can sıkıntısını giderme bu motivasyonlardandır. Ayrıca karşı tarafın cinsel yönelimini bilebilmek ve bu sayede etkileşime geçildiğinde karşı tarafın onu damgalama ihtimalini en aza indirmek de önemli bir kullanım motivasyonudur.

Tinder'ın kullanıcıları, Tinder'ın "takılma" platformu olarak algılanmasından hoşlanmamaktadırlar. Tinder'ın genellikle bir takılma platformu olarak görülmesi, kullanıcıların Tinder'ı kullanma sürecinde, eşleşme sürecinde hassas davranmalarına yol açmaktadır. Bu anlamda Tinder kullanıcı bağlamında çok geniş bir kullanıcı skalasına sahiptir. Kişi ister takılmak amaçlı, ister uzun süreli romantik ilişki amaçlı, ister seyahatlerinde kendisine mekânı tanıttacak kişileri bulmak amaçlı olsun farklı farklı düzlemlerde kendilerinin ihtiyaçlarını tatmin etmektedirler.

Tinder kullanıcısı, güvenlik, gizlilik ve mahremiyet kaygısı yüksek olan kullanıcıdır ve özellikle hem cinsel yöneliminden kaynaklanan güvenlik sorunları hem de içinde yaşadığı fiziki mekânı/bölgeyi güvensiz olarak algılaması Tinder kullanımında çok etkilidir. Örneğin kullanımın bırakılması genellikle Tinder'dan kaynaklanan olumsuz özelliklerden değil, ya gizlilik nedeniyle ya da kullanıcının uzun süreli romantik bir ilişkiye başlamasından ve Tinder'ı

kullanmasının yaratacağı aldatmaya meyilli olma algısını bertaraf etmek istemesindedir. Güvenlik kaygısı yüksek olan bu kullanıcılar için konum bazlı gerçek zamanlı eşleşme/buluşma uygulaması olan Tinder ne sadece romantik ilişki arama yeri ne de sadece cinsellik amaçlı ilişki kurmak için partner bulma ortamıdır. Dijital dünyada ortaya çıkan her yeni mecra/ortam/uygulama aslında kullanıcının bunu nasıl kullanmak istediğiyle şekillenmektedir.

Bu çalışmada, her türlü cinsel yönelimden katılımcının/kullanıcının, Tinder kullanım motivasyonları ve kullanım pratikleri incelenmiştir. Ancak konum bazlı eşleşme/buluşma uygulamaları bağlamında, Türkiye özelinde cevaplanması gereken başka sorular da bulunmaktadır. Kır/kent ayrışması, sosyoekonomik düzey ayrışması ya da Tinder kullanımında, gizlilik (privacy) bağlamında veri güvenliği sorunları gibi konular Türkiye’de çalışılmayı bekleyen ve başka araştırmaların sorusu olabilecek konulardır.

Kaynakça

- Aydoğan, B. (2020). Konum temelli çevrimiçi tanışma uygulamalarını kadınların flört deneyimleri açısından düşünmek: Tinder ve Happn. *Moment Dergi*, 7(2), 287-313.
- Birnholtz, J., Fitzpatrick, C., Handel, M. ve Brubaker, J. R. (2014). Identity, identification and identifiability: The language of self-presentation on a location-based mobile dating app. *Proceedings of the 16th International Conference on Human-computer Interaction with Mobile Devices & Services*, Canada, 3-12.
- Blumler, J. G. (1979). The role of theory in uses and gratifications studies. *Communication Research*, 6(1), 9-36.
- Bryden, L. T. (2017). *Online dating applications and the uses and gratifications theory*. Yayınlanmamış doktora tezi, Eastern Washington University.
- Curry, D. (2021). Dating App Revenue and Usage Statistics. Erişim 15 Mayıs 2021, <https://www.businessofapps.com/data/dating-app-market/#1>.
- David, G. ve Cambre, C. (2016). Screened intimacies: Tinder and the swipe logic. *Social Media+ Society*, 2(2), 1-11.
- Deniz, A. (2020). Changing geographies of intimacy: A study on female Tinder users in Istanbul. *Fe Dergi*, 12(1), 113-124.
- Deniz, A. ve Özgür, E. M. (2020). Mixed marriage and transnational marriage migration in the grip of political economy: Russian-Turkish Case. *Turkish Studies*, 22(3), 437-461.
- De Souza e Silva, A. (2006). From cyber to hybrid: Mobile technologies as interfaces of hybrid spaces. *Space and culture*, 9(3), 261-278.
- De Souza e Silva, A. ve Sheller, M. (2015). Introduction: Moving toward adjacent possibles. A. de Souza e Silva, M. Sheller (Eds.), *Mobility and locative media: Mobile communication in hybrid spaces* içinde. Routledge.
- Ellison, N. B., Hancock, J. T. ve Toma, C. L. (2011). Profile as promise: A framework for conceptualizing veracity in online dating self-presentations. *New Media & Society*, 14(1), 45-62.
- Evans, L. (2015). *Locative social media: Place in the digital age*. Palgrave Macmillan.
- Finkel, E. J., Eastwick, P. W., Karney, B. R., Reis, H. T. ve Sprecher, S. (2012). Online dating: A critical analysis from the perspective of psychological science. *Psychological Science in the Public Interest*, 13(1), 3-66.

- Gatter, K. ve Hodkinson, K. (2016). On the differences between Tinder™ versus online dating agencies: Questioning a myth. An exploratory study. *Cogent Psychology*, 3(1), 1162414.
- Göçmen, İ. ve Yılmaz, V. (2017). Exploring perceived discrimination among LGBT individuals in Turkey in education, employment, and health care: Results of an online survey. *Journal of Homosexuality*, 64(8), 1052-1068.
- Gülhan, M. (2019). *Sosyal Medyanın Yetişkinler Üzerindeki Etkileri Sanal ve Uzun Mesafe İlişkileri*. Yayınlanmamış master tezi, Kocaeli Üniversitesi.
- Handel, M. J. ve Shklovski, I. (2012). Disclosure, ambiguity and risk reduction in real-time dating sites. *Proceedings of the 17th ACM International Conference on Supporting Group Work*, USA, 175-178.
- Hetsroni, A., Tuncez, M. ve Özdemir, M. (2020). Stereotypical gender attributions across sexual orientations on Tinder: Evidence from Turkey. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 11(1), 14-23.
- James, J. L. (2015). *Mobile dating in the digital age: computer-mediated communication and relationship building on Tinder*. Yayınlanmamış master tezi, Texas State University.
- Katz, E., Blumler, J. G. ve Gurevitch, M. (1973). Uses and gratifications research. *The Public Opinion Quarterly*, 37(4), 509-523.
- Kemp, S. (2020). Digital 2020: Global digital overview. Erişim 21 Nisan 2021, <https://wearesocial.com/blog/2020/01/digital-2020-3-8-billion-people-use-social-media>.
- Lapowsky, I. (8 Aralık 2015). The harmful myth that Tinder's just for hookups. *Wired*. Erişim: 27 Ocak 2021, <https://www.wired.com/2015/08/an-admittedly-biased-defense-of-tinder/>
- LeFebvre, L. E. (2018). Swiping me off my feet: Explicating relationship initiation on Tinder. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(9), 1205-1229.
- Leurs, E. ve Hardy, A. (2019). Tinder tourism: tourist experiences beyond the tourism industry realm. *Annals of Leisure Research*, 22(3), 323-341.
- Ligtenberg, L. (2015). *Tinder, the app that is setting the dating scene on fire: A uses and gratifications perspective*. Yayınlanmamış master tezi, University of Amsterdam.
- Lopes, M. R. ve Vogel, C. (2017). Women's perspective on using Tinder: a user study of gender dynamics in a mobile device application. In *Proceedings of the 35th ACM International Conference on the Design of Communication* (1-10).

- Lutz, C. ve Ranzini, G. (2017). Where dating meets data: Investigating social and institutional privacy concerns on Tinder. *Social Media+ Society*, 3(1), 1-12.
- Narin, B. (2018). A netnography study about Wapa as a mobile dating application. *Moment Dergi*, 5(2), 343-367.
- Neuman, W. L. (2006). *Toplumsal araştırma yöntemleri. Nitel ve nicel yaklaşımlar*. (S. Özge, Çev.). Ankara: Yayın Odası Yayıncılık.
- Özbaş Anbarlı, Z. (2017). *Dijital Uzamda Yaşamak: Twitter'da Gündelik Hayat*. Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi.
- Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N. ve Hoagwood, K. (2015). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 42(5), 533-544.
- Pasin, B. (2020). Görün(m)üyorum, Öyleyse Varım: Konumsal Medyada Kuir Mekân Pratikleri. C. Tokgöz Şahoğlu ve B. Aydoğan (Eds.), *Konumsal Medya: Dijital Çağda Mekân Üzerine Disiplinlerarası Tartışmalar* içinde (205–214). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & Evaluation methods*. (3. Basım). Sage.
- Potârca, G. ve Mills, M. (2015). Racial preferences in online dating across European countries. *European Sociological Review*, 31(3), 326-341.
- Ranzini, G., Lutz, C. ve Gouderjaan, M. (10 Haziran 2016). *Swipe right: An exploration of self-presentation and impression management on Tinder*. [Konferans sunumu]. 66. Annual Conference of the International Communication Association (ICA), Fukuoka, Japan.
- Ruggiero, T. E. (2000). Uses and gratifications theory in the 21st century. *Mass Communication & Society*, 3(1), 3-37.
- Strubel, J. ve Petrie, T. A. (2017). Love me Tinder: Body image and psychosocial functioning among men and women. *Body Image*, 21, 34-38.
- Sumter, S. R., Vandenbosch, L. ve Ligtenberg, L. (2017). Love me Tinder: Untangling emerging adults' motivations for using the dating application Tinder. *Telematics and Informatics*, 34(1), 67-78.
- Tankovska, H. (2021). Online dating worldwide - statistics & facts. Erişim 1 Mayıs 2021, https://www.statista.com/topics/7443/online-dating/#dossierSummary__chapter1.

- Timmermans, E. ve Courtois, C. (2018). From swiping to casual sex and/or committed relationships: Exploring the experiences of Tinder users. *The Information Society*, 34(2), 59-70.
- Timmermans, E. ve De Caluwé, E. (2017a). Development and validation of the Tinder Motives Scale (TMS). *Computers in Human Behavior*, 70, 341-350.
- Timmermans, E. ve De Caluwé, E. (2017b). To Tinder or not to Tinder, that's the question: An individual differences perspective to Tinder use and motives. *Personality and Individual Differences*, 110, 74-79.
- Tracy, S. J. (2013). *Qualitative research methods: Collecting evidence, crafting analysis, communicating impact*. John Wiley & Sons.
- Uğur Tanrıöver, H. ve Sunam A. (2017). Türkiye'deki çevrimiçi evlilik siteleri: Medyanın benlik sunumuna etkisinin toplumsal cinsiyet odaklı bir analizi. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 26, 9-38.
- Ward, J. (2016). Swiping, matching, chatting: Self-presentation and self-disclosure on mobile dating apps. *Human IT: Journal for Information Technology Studies as a Human Science*, 13(2), 81-95.
- Ward, J. (2017). What are you doing on Tinder? Impression management on a matchmaking mobile app. *Information, Communication & Society*, 20(11), 1644-1659.
- Weiser, D. A., Niehuis, S., Flora, J., Punyanunt-Carter, N. M., Arias, V. S. ve Baird, R. H. (2018). Swiping right: Sociosexuality, intentions to engage in infidelity, and infidelity experiences on Tinder. *Personality and Individual Differences*, 133, 29-33.
- Zhao, L., Lu, Y. ve Gupta, S. (2012). Disclosure intention of location-related information in location-based social network services. *International Journal of Electronic Commerce*, 16(4), 53-90.